

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **Ateliéru pro životní prostředí, o. s.**, se sídlem Ve svahu 531/1, Praha 4, zastoupeného Mgr. Pavlem Černohousem, advokátem se sídlem Ve svahu 531/1, Praha 4, proti žalovanému **Magistrátu hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 9. 2008, sp. zn. S-MHMP 491991/2008/OST/Ca a sp. zn. S-MHMP 491993/2008/OST/Ca, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Rezidence Kavčí Hory a. s.**, se sídlem Hlubočepská 701/38c, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2010, č. j. 11 Ca 382/2009 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutími ze dne 2. 7. 2008 Odbor stavební Úřadu Městské části Praha 4 odepřel žalobci pořízení kopií projektové dokumentace pro stavební řízení ve věcech „Bytový dům Kavčí Hory“ a „Rezidence Kavčí Hory, 2. etapa - bytové domy A + B“. V záhlaví specifikovanými rozhodnutími ze dne 15. 9. 2008 žalovaný zamítl žalobcova

odvolání proti uvedeným rozhodnutím správního orgánu prvního stupně. Žalobce následně brojil žalobou proti těmto a několika dalším rozhodnutím žalovaného, městský soud žaloby proti uvedeným rozhodnutím týkajícím se odepření pořízení kopií projektové dokumentace usnesením ze dne 5. 11. 2009, č. j. 11 Ca394/2008 – 50, vyloučil k samostatnému projednání a usnesením ze dne 20. 4. 2010, č. j. 11 Ca 382/2009 - 17, tyto žaloby odmítl. Své usnesení odůvodnil tím, že se jednalo o úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem, tedy o úkony, které jsou ze soudního přezkoumání vyloučeny podle § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Proti tomuto usnesení žalobce brojil kasační stížností, v níž zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků pro řízení o dané kasační stížnosti. Městský soud v záhlaví uvedeným usnesením ze dne 14. 7. 2010 žalobci osvobození od placení soudních poplatků nepřiznal. Toto usnesení žalobce (dále též „stěžovatel“) rovněž napadl kasační stížností (zaslanou dne 11. 8. 2010), která je předmětem přezkumu v nynějším řízení před Nejvyšším správním soudem.

[2] Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že vyzval právního zástupce žalobce k prokázání skutečné výše příjmů a výdajů občanského sdružení, avšak žalobce na tuto výzvu nijak nereagoval. Z obsahu podané kasační stížnosti a z návrhu na přiznání osvobození městský soud dovodil, že nebylo prokázáno splnění předpokladů pro přiznání osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Doplnil, že žalobce je občanským sdružením, jehož cílem je chránit životní prostředí a jemuž nesmí být bráněno v efektivním dosahování a uplatňování tohoto cíle, a to i v řízeních před soudy. Zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků však nelze chápat jako ztěžování dosahování cílů žalobce. Lze po něm legitimně požadovat, aby si obstaral materiální prostředky pro prosazování svých cílů, přičemž odpovědnost za tvorbu základních prostředků nelze *a priori* přenášet na stát. Soud by měl zcela jistě důvod celou situaci nahlížet jinak, pokud by soudní poplatek z pohledu obdobných sdružení jako je žalobce dosahoval nepřiměřeně vysoké výše, případně pokud by aktuální žalobcova finanční situace byla způsobena nepředpokládanou či nárazovou potřebou kumulace kroků, jež by musel žalobce uskutečnit. V dané věci tomu tak však není, a proto měl soud za to, že je důvod ponechat na žalobci, aby si základní materiální zajištění pro výdaje, jež lze při dosahování jím deklarovaného cíle předpokládat, opatřil primárně sám.

II. Kasační stížnost

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl toliko, že usnesení městského soudu napadá z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a že ačkoli má právní zástupce žalobce datovou schránku bylo mu předmětné usnesení doručováno poštovní zásilkou a lze tak mít pochyby o účinném doručení napadeného usnesení městského soudu.

[4] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud dospěl po prvotním seznámení s kasační stížností k závěru, že neobsahuje dostatečně určitá a jednoznačná tvrzení, z jakých důvodů stěžovatel usnesení městského soudu napadá, vyzval jej usnesením ze dne 5. 4. 2011, č. j. 1 As 114/2010 – 48, k doplnění kasační stížnosti ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení.

[5] Stěžovatel v reakci na tuto výzvu Nejvyššího správního soudu kasační stížnost podáním doručeným dne 9. 5. 2011 doplnil. V bodech 1) a 2) tohoto doplnění uvedl, že nebylo jeho volbou, aby otázka zákonnosti odepření pořízení kopií ze spisu byla vyloučena k samostatnému projednání a následně odmítnuta. Stěžovatel neměl možnost proti usnesení o vyloučení tohoto žalobního bodu k samostatnému projednání brojit kasační stížností přesto, že tento žalobní bod není samostatně ve správním soudnictví přezkoumatelný. Stěžovatel tak byl postupem městského soudu zkrácen na svých právech, neboť jeho žaloba nemohla být přezkoumána v mezích všech žalobních bodů. Navíc v důsledku vyloučení jednoho z žalobních bodů byl zkrácen v právu na přístup k soudu, neboť je zvyšována finanční zátěž stěžovatele o požadavek na zaplacení dalšího soudního poplatku. Tímto postupem vytváří městský soud poplatkovou povinnost za každý jeden uplatněný žalobní bod, a to přesto, že se jedná o řízení o samostatně nepřezkoumatelném (procesním) rozhodnutí správního orgánu. K tomu v bodu 4) doplnění kasační stížnosti stěžovatel dodává, že doufá, že Nejvyšší správní soud odmítne možnost neoprávněného vyloučení některých žalobních bodů do samostatného řízení, které je navíc spojené s šikanózním požadavkem na placení soudního poplatku zvlášť za jednotlivé žalobní body.

[6] V bodu 3) doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že výzva městského soudu k doložení majetkových poměrů stěžovatele (právnícké osoby), doprovázená formulářem předvyplněným tak, že jsou jim zjišťovány majetkové poměry fyzické osoby, a to zástupce stěžovatele, je nesmyslná. Je nesrozumitelné, jak může nevyplnění takového formuláře mít vliv na zjištění důvodů pro osvobození od soudních poplatků. Tento postup způsobuje podle stěžovatele nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a v nedostatku důvodů rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudního poplatku.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] V prvé řadě je nutno uvést, že důvody obsažené v bodech 1), 2) a 4) doplnění kasační stížnosti nesměřují proti usnesení městského soudu napadenému nyní projednávanou kasační stížností. Stěžovatel těmito důvody brojí spíše proti usnesením městského soudu ze dne 5. 11. 2009, č. j. 11 Ca 394/2008 – 50, o vyloučení žaloby proti dvěma rozhodnutím žalovaného o odepření pořízení kopií projektové dokumentace k samostatnému projednání, a ze dne 20. 4. 2010, č. j. 11 Ca 382/2009 – 17, o odmítnutí žaloby proti těmto rozhodnutím. K projednání námitek, které směřují proti jinému (resp. jiným), než v současnosti projednávanému rozhodnutí městského soudu, nemůže Nejvyšší správní soud přistoupit. Jedná se totiž o uplatnění jiných důvodů než těch, které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., a proto je na místě odmítnout je jako nepřípustné. Přípustnými, a tedy i projednatelnými, budou tyto námitky až v řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského soudu o odmítnutí žalob proti v záhlaví citovaným rozhodnutím žalovaného.

[9] Námitku obsaženou v bodě 3) doplnění kasační stížnosti stěžovatel namítá nesmyslnost a nesrozumitelnost formuláře, který mu městský soud zaslal k prokázání jeho majetkových poměrů. Ze soudního spisu vyplývá, že krajský soud vyzval stěžovatele

usnesením ze dne 21. 5. 2010, č. j. 11 Ca 382/2009 – 27, aby zaplatil soudní poplatek za podanou kasační stížnost ve výši 3000 Kč. Výzvou z téhož dne doručenou zástupci stěžovatele dne 28. 5. 2010 uložil městský soud stěžovateli, aby ve lhůtě do čtrnácti dnů od doručení založil do spisu potvrzení o svých majetkových a osobních poměrech; za tím účelem byl k výzvě připojen příslušný formulář. Soud stěžovatele poučil o skutečnosti, že pokud ve stanovené lhůtě vyplněný formulář nepředloží, nebude moci být jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků vyhověno. Žalovaný na tuto výzvu nijak nereagoval; městský soud proto dne 14. 7. 2010 (tedy více než měsíc po uplynutí lhůty stanovené stěžovateli pro doložení jeho majetkových poměrů) rozhodl o nepřiznání osvobození od placení soudních poplatků. Městský soud zcela správně konstatoval, že žalobce neosvědčil, neprokázal a ani netvrdil žádné rozhodné skutečnosti o svých natolik nepřiznivých finančních a majetkových poměrech, aby bylo možno učinit závěr o tom, že splňuje předpoklady pro přiznání osvobození. Důkazní břemeno k prokázání, že nemá dostatek prostředků, nese účastník řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74). Nereagoval-li tedy stěžovatel nijak na výzvy soudu k prokázání svých poměrů, nebylo úkolem městského soudu dále pátrat po možných skutečnostech, které by nasvědčovaly splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků, nýbrž musel přistoupit (zcela v souladu s poučením obsaženým ve výzvě k prokázání majetkových poměrů) k nepřiznání osvobození. Namítá-li stěžovatel v kasační stížnosti, že zaslaný formulář byl nesmyslný a nesrozumitelný, jedná se o nepřípustnou námitku, kterou je nutno na základě § 104 odst. 4 s. ř. s. odmítnout, jelikož ji stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, ač tak učinit mohl.

[10] Jedinou přípustnou námitkou tak zůstává otázka účinnosti doručování napadeného rozhodnutí. Podle ustanovení § 42 odst. 1 s. ř. s. doručuje soud písemnosti primárně do datové schránky. Není-li možné doručit písemnost tímto způsobem, doručuje ji soud soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že k předmětnému usnesení je přiložen pokyn kanceláři, dle něž mělo být doručeno právnímu zástupci stěžovatele datovou schránkou, případně do vlastních rukou. U toho je učiněna poznámka „*DS nenalezena*“ a připojena doručenka do vlastních rukou. Z těchto záznamů je patrné, že městský soud postupoval v souladu se zákonem, tedy že se nejprve pokoušel doručit dané usnesení do datové schránky právního zástupce stěžovatele. Ta ovšem nebyla nalezena, a proto soud přistoupil k doručování prostřednictvím držitele poštovní licence. Je patrné, že se usnesení dostalo do sféry stěžovatele, neboť ten na něj reagoval včasným podáním kasační stížnosti. Protože Nejvyšší správní soud neshledal z obsahu soudního spisu ani z vyjádření stěžovatele v kasační stížnosti, že by tento byl uvedeným postupem městského soudu v daném případě jakkoliv zkrácen na svých právech, považuje zdejší soud usnesení městského soudu ze dne 14. 7. 2010 za účinně doručené. Tato námitka je proto nedůvodná.

IV. Závěr

[11] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatele zčásti nepřípustnými, zčásti nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[12] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Osobě zúčastněné na řízení nebylo soudem uloženo plnění žádných povinností, proto ji nevznikly žádné náklady, na jejichž náhradu by měla právo (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2011

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu